

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОГО ПРАВА

УДК 347.73

ТОКАРЄВА К. О.,

кандидат юридичних наук, науковий співробітник
НДІ правового забезпечення інноваційного розви-
тку НАПрН України

ТІМОЩЕНКОВА Н. В.,

студентка інституту підготовки кадрів для органів
юстиції України Національного юридичного уні-
верситету імені Ярослава Мудрого

РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ У СФЕРІ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ

Стаття присвячена дослідженню сучасного стану податкового законодавства у сфері електронної комерції в Україні та країнах ЄС. Аналізуються законодавчі акти у цій сфері, як на національному рівні, так і на загальноєвропейському рівнях, новели у законодавстві Європейського Союзу у сфері електронної комерції. На підставі аналізу податкової політики, ринків електронної комерції, а також динаміки росту торгових онлайн площадок, утворюючих цілісну картину розуміння електронної комерції закордоном та в Україні, визначені основні напрямки вдосконалення вітчизняної політики на цьому поприщі.

Ключові слова: електронна комерція, пдв на електронну комерцію, електронний бізнес, податок на прибуток від електронної комерції.

Постановка проблеми. Основною проблемою у оподаткуванні електронного бізнесу в Україні є те, що вітчизняне законодавство недостатньо відповідає сучасному стану речей на ринку купівлі – продажу товарів та послуг. Динаміка розвитку вітчизняного законодавства у сфері електронної комерції не встигає за розвитком самої електронної комерції. Саме тому наразі існує нагальна потреба у розвитку та вдосконаленні вітчизняного законодавства у цій сфері, орієнтуючись на європейське законодавство, оскільки європейський курс України передбачає у майбутньому глобалізацію ринку у рамках Співдружності.

Метою цієї статті є розгляд динаміки розвитку електронних торговельних площадок та аналіз історії становлення податкового законодавства у сфері електронної комерції, чинного європейського та українського податкового законодавства. Такий аналіз, на нашу думку, сприятиме визначенню основних шляхів подолання проблеми надмірної консервативності та сталості до розвитку вітчизняного податкового законодавства та визначенню основних законодавчих векторів розвитку регулювання оподаткування електронної комерції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. По-значену проблему досліджували такі українські на-

уковці, як Т. Г. Затонацька, Н. М. Малініна та ін. Вони одночасно аналізували приписи як українського, так і європейського законодавства щодо оподаткування електронної комерції, що дало змогу зробити глибокий порівняльний аналіз податкового регулювання для e-commerce. Більшість науковців, які досліджували обрану проблематику, акцентують увагу на необхідності удосконалення й подальшого розвитку національного податкового законодавства та імплементацію відповідного зарубіжного досвіду.

Виклад основного матеріалу. Глобалізація передбачає перед собою процес всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації [1]. На даному етапі актуальним та відкритим є питання електронної комерції, електронного ринку, бізнесу, тому що глобальна мережа Інтернет дозволяє, в певному сенсі, ліквідувати кордони економічної діяльності. Наразі онлайн торгівля набирає обертів через свою зручність, доступність та економію часу. Якщо у розвинених країнах світу ринок онлайн послуг можна вважати достатньо різноманітним, то Україна тільки починає свій шлях у електронній комерції.

За статистичними даними станом на 2016 рік крупних українських маркет – плейсів, як Prom.ua та Bigl.ua у 2017 році спостерігається приріст продажу

усіх базових категорій товарів: на 80 % піднялись продажі товарів щоденного вжитку, на 75 % – продукти харчування і напої, на 68 % – сировину і матеріали, 61 % – електрообладнання, 56 % – зоотовари. Тобто, з аутсайдерської ніші продажів онлайн комерція з великим відсотком приросту продажів здатна захопити велику долю ринку. А такі зміни у торговій площині ставлять питання про розгалуженість сучасного законодавства у цій сфері. Через сталість сфер торгівлі, український законодавець приділяє більше уваги існуючим галузям і оминає перспективні, як у сфері приватного, так і публічного права, зокрема податкового. Зважаючи на динаміку росту онлайн маркету постає питання у формуванні та розгалуженні законодавства у цій сфері. Для коректного та ефективного створення відповідних норм права, доречно зважати на правове регулювання електронної комерції закордоном.

З огляду на те, що Україна обрала шлях євроінтеграції, доречно звернутися саме до Європейського досвіду. Тобто, актуальність проблеми полягає в необхідності дослідженні закордонного та, як наслідок, створення й розгалуження власного законодавства у сфері електронної комерції. Зважаючи на велику кількість законодавчих актів у сфері торгівлі, хотілося б зосередити увагу на конкретному законодавчому поприщі для більш ґрунтовного дослідження. Оскільки кожен платник податків при здійсненні купівлі – продажу товарів стикається, за загальним правилом, з податком на додану вартість, хочемо зосередити увагу у даній статті на правовому регулюванні такого податку в електронній комерції та податку на прибуток підприємства.

Відповідно до Закону України «Про електронну комерцію», електронна комерція становить собою відносини, спрямовані на отримання прибутку, що виникають під час вчинення правочинів щодо набуття, зміни або припинення цивільних прав та обов'язків, здійснені дистанційно з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем, внаслідок чого в учасників таких відносин виникають права та обов'язки майнового характеру [3]. Розглянемо більш детально деякі аспекти правового механізму податку на додану вартість з електронної комерції. Так, платниками вказаного податку є як фізичні, так і юридичні особи, які здійснюють підприємницьку діяльність в Україні. Обов'язковою для оподаткування є діяльність на суму, яка перевищує 1000000 гривень за 12 попередніх календарних місяців [2]. Об'єктом оподаткування є продаж товарів (робіт, послуг) на митній території України (здійснюваний як резидентами, так і нерезидентами), завезення товарів і послуг (в тому числі в ви-

гляді оренди чи лізингу) та вивезення товарів та послуг за межі митної території України.

Розглядаючи зарубіжний досвід регулювання питань оподаткування суб'єктів ринку е-комерції, слід звернути увагу, що основа міжнародної системи оподаткування суб'єктів ринку е-комерції була закладена у 1998 році в Оттаві на Конференції ОЕСР «Світ без кордонів: Розуміючи потенціал електронної комерції», де було розроблено концепцію еволюційного розвитку Модельної конвенції оподаткування суб'єктів ринку електронної комерції. У 1998 році Комітет з податкових питань (CFA) Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) завершив розробку рамкових умов оподаткування. Саме це можна вважати прямим результатом виклику для скоординованого міжнародного підходу і партнерства між урядами та діловими колами для створення системи оподаткування суб'єктів ринку е-комерції.

За підсумками вказаної вище конференції було констатовано, що існуючі правила оподаткування можуть бути застосовані до електронної комерції. Зокрема, акцентовано увагу на тому, що принципи нейтралітету, ефективності, визначеності і простоти, ефективності і справедливості, а також гнучкості є основоположними принципами оподаткування в сфері Інтернету. Крім того, фінансовий суверенітет країни має бути збережено. Такий підхід спрямований на забезпечення уникнення подвійного оподаткування та справедливого розподілу податкових надходжень між країнами у разі транскордонних продажів. Реалізація вказаних принципів сприяє активізації співпраці між бізнес-одинацями, урядами та ОЕСР.

Ознайомившись з практикою міжнародного регулювання та працями вітчизняних й зарубіжних фахівців з питань оподаткування ринку е-комерції, слід ще раз підкреслити, що ключовими в системі регулювання ринку е-комерції є два податки: податок на прибуток підприємств (ППП) та податок на додану вартість (ПДВ) Утримання ПДВ відбувається згідно з двома принципами: принцип країни (місця) походження та принцип місця призначення. У випадку з оподаткуванням суб'єктів ринку електронної комерції питання полягає в тому, який із цих підходів найбільшою мірою відповідає специфіці даного ринку. Доцільним до суб'єктів ринку е-комерції є застосування оподаткування за місцем призначення, що зазначається і в положеннях ОЕСР.

Ключовим у стягненні податку на прибуток підприємств є поняття постійного представництва. Відповідно до Листа Державної податкової служби України від 18.03.2013 р. № 4198/6/18-3115 «Про реєстрацію представництва» та відповідно до ст. 14 Подат-

кового кодексу України, постійне представництво – постійне місце діяльності, через яке повністю або частково проводиться господарська діяльність нерезидента в Україні, зокрема: місце управління; філія; офіс; фабрика; майстерня; установка або споруда для розвідки природних ресурсів; шахта, нафтова/газова свердловина, кар'єр чи будь-яке інше місце видобутку природних ресурсів; склад або приміщення, що використовується для доставки товарів. З метою оптимізації обсягу податкових відрахувань, компанії-посередники на ринку е-комерції створюють представництва у країнах з мінімальним рівнем податку на прибуток. Яскравим прикладом цього є створення підприємцями представництв у країнах ЄС з нижчими ставками податків та подальший продаж товарів та послуг на території всього ЄС. Для реалізації даного заходу необхідним є створення постійного представництва [5].

Чинне податкове законодавство спрямоване на регулювання традиційного бізнесу і є непристосованим та неадаптованим до електронного, оскільки частина грошових потоків не підлягає відстеженню та контролю. Це операції з електронними грошима, продаж специфічних видів продукції (мультимедійної, телекомунікаційної, програмного забезпечення), надання спеціалізованих інформаційних та рекламних послуг тощо. Наприклад, власник веб-сервера або сайта, який здійснює рекламно-інформаційну діяльність, може і не оподатковуватись, якщо добровільно не зареєструвався платником податків. Наразі передбачено два альтернативних механізми оподаткування доходів від ведення електронного бізнесу: сплата податку на прибуток за ставкою 18% або використання спрощеної системи оподаткування.

Зупинимося на розгляді правового регулювання податку на прибуток підприємств. Платниками вказаного податку є юридичні особи: резиденти, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами; нерезиденти, які утворені в будь-якій організаційно-правовій формі та отримують доходи з джерелом походження з України, а також їх постійні представництва, зареєстровані на території України у порядку, визначеному законодавством. Об'єктом оподаткування є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на податкові різниці. Проте доходи (прибутки) Інтернет-магазину (нерезидента), отримані на території України, складно оподатковувати зазначеним податком,

оскільки діяльність такого магазину не передбачає, так би мовити, підведення його під поняття постійного представництва нерезидента із застосуванням до нього відповідного податкового режиму.

Що ж стосується передумов використання спрощеної системи оподаткування, то в цьому випадку до них необхідно віднести дотримання суб'єктом господарювання ряду вимог щодо граничного розміру річного доходу, кількості найманих працівників, виду діяльності тощо. При цьому нерезиденти та їх постійні представництва не можуть бути платниками єдиного податку 1-3 груп. На підставі аналізу нормативних приписів, які регламентують порядок нарахування та сплати єдиного податку, констатуємо наявність певних недоліків, зумовлених недостатніми фіскальними та регулюючими властивостями цієї податкової форми. Зокрема, сплата інтернет-магазинном податку за фіксованою ставкою допускає ранжування податкового навантаження від 0,018 % до 27,56 % залежно від обсягів доходу (за умови оподаткування у межах другої групи). Не зважаючи на даний факт, інтернет-магазини частіше обирають другу або третю групи, граничний розмір доходу за якими складає 1,5⁰млн грн та 5 млн грн відповідно. Критерієм вибору третьої групи є обсяг доходу або торговельні відносини з покупцями-юридичними особами.

Ставка єдиного податку для платників третьої групи встановлюється у розмірі 3 % доходу (у разі сплати ПДВ) та 5 % доходу (у разі включення ПДВ до складу єдиного податку). Обов'язковою умовою перебування суб'єктом електронного бізнесу на спрощеній системі оподаткування є здійснення розрахунків за відвантажені товари (виконані роботи, надані послуги) виключно в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій) [8, п. 291.6]. Відповідно використання електронних грошей, як засобу оплати, для платників єдиного податку виключається.

Для вітчизняної економіки електронний бізнес є відносно новим видом підприємницької діяльності, що знаходиться на стадії становлення, і державне регулювання, у тому числі й податкове, не повинно перешкоджати його розвитку. Податкова політика держави щодо електронного бізнесу має забезпечити, так би мовити, рівність умов для суб'єктів традиційного та електронного бізнесу, сприяти збільшенню податкових надходжень до бюджету внаслідок переходу суб'єктів електронного бізнесу з тіньового сектору економіки в реальний. У цьому контексті податки мають виконувати, перш за все, регулюючу функцію, яка враховує не тільки збалансування податкового навантаження, а й перспективність розвитку електронного бізнесу.

Також зазначимо, що національна система оподаткування має враховувати певну специфіку електронної економічної діяльності, а саме: 1) анонімність продавця і покупця, що ускладнює ідентифікацію суб'єкта оподаткування; 2) електронні угоди формуються автоматизованими інформаційними системами, розташованими в різних точках земної кулі, а веб-сервер продавця може заходитись на території будь-якої держави, у тому числі в офшорних зонах, що дозволяє власнику електронного бізнесу мінімізувати податкові зобов'язання та акумулювати отриманий прибуток; 3) електронна поставка товарів та послуг унеможливує контроль за обсягами торговельних операцій, а відповідно і визначення об'єкта оподаткування; 4) Україна є переважно імпортером товарів та послуг, тому безмитне і безподаткове їх придбання засобами Інтернет суттєво впливає на внутрішню конкуренцію і створює дискримінаційне середовище для вітчизняних виробників; 5) територіальна розосередженість (кількість та види податків, об'єкти оподаткування, правила визначення податкової бази та податкові ставки варіюються залежно від податкового законодавства, прийнятого у певній країні) [6].

Зважаючи на необхідні вектори розвитку, шлях України до євроінтеграції, Україні буде ближча до реалізації концепції максимального державного регулювання електронного бізнесу, яку підтримують країни Європейського Союзу (ЄС). Відповідно до цієї концепції, державний податковий контроль здійснюється із використанням адміністративно-правових й інформаційно-аналітичних засобів збирання необхідної інформації про платників податків; передбачена жорстка юридична відповідальність платників податків щодо ненадання відповідної інформації про розміри отриманих доходів та види діяльності; запроваджені комп'ютерні системи аналізу податкових ризиків та визначені методи проведення аудиту електронної економічної діяльності. Також фахівцями ЄС розроблені рекомендації щодо оподаткування суб'єктів електронного бізнесу: для оподаткування електронного бізнесу недоцільним є запровадження нових податків; електронний продукт має ознаки послуги, а не товару і має оподатковуватись як послуга; податок на споживання необхідно стягувати за місцем отримання товару.

Поєднання ліберальних і регулюючих підходів в оподаткуванні електронного бізнесу реалізовано у концепції, запропонованої міжнародними організаціями: Всесвітньою організацією інтелектуальної власності, Всесвітньою торговельною організацією, Комісією ООН з міжнародного торгового законодавства, Міжнародною торговою палатою, Організацією еко-

номічного співробітництва та розвитку, Міжнародною асоціацією електронної комерції та ін. Зокрема, ними розроблені та затверджені основні принципи податкового регулювання електронного бізнесу:

- державне втручання має забезпечити стабілізацію міжнародного правового регулювання, сприяти справедливому розподілу дефіцитних ресурсів і захищати інтереси вітчизняних виробників;

- державна політика в сфері електронного бізнесу має бути спрямована на створення сприятливих умов для міжнародного співробітництва;

- державна податкова політика має забезпечувати недопущення дискримінації «традиційного» бізнесу, тобто мають дотримуватись принципи рівності й нейтральності в оподаткуванні.

- для досягнення збалансування розвитку всіх форм господарювання, податкова політика має бути спрямована на підтримку розвитку електронної торгівлі у приватному секторі.

Прийнятними для України заходами державного податкового регулювання електронного бізнесу, можуть стати такі:

- розробка нормативно-правової бази для врегулювання відносин у сфері надання електронних інформаційних послуг: законодавчих актів щодо комерційної діяльності із використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій, глобальної мережі Інтернет; правового режиму суб'єктів електронної комерційної діяльності (провайдерів, постачальників, одержувачів послуг); правил реєстрації, ідентифікації, законного перехоплення телекомунікацій, подання звітності;

- забезпечення безпеки та контролю організованої злочинності у Інтернет;

- організація податкового електронного документообігу, обліку та звітності, аудиту, ревізії та контролю; надання юридичної сили електронним документам у фінансово-господарських операціях;

- формування електронних баз даних про суб'єктів електронної економічної діяльності, зареєстрованих на території України, внесення нових видів електронної економічної діяльності до КВЕДу; моніторинг фінансово-господарської діяльності суб'єктів електронного бізнесу із застосуванням методу непрямого збору інформації із зовнішніх і внутрішніх (корпоративних) інформаційних джерел;

- визначення відповідальності за правопорушення, допущені в процесі діяльності: адміністративне затримання електронно-технічних активів суб'єкта електронного бізнесу, механізми тимчасового блокування діяльності, розробка системи штрафних санкцій за порушення норм податкового законодавства та порядку їх погашення [6]. Зважаючи на наведене,

зазначимо, що реалізація наданих рекомендацій сприятиме врахуванню особливостей електронної економічної діяльності при формуванні податкових механізмів та подальшій конвергенції вітчизняної податкової системи з податковими системами країн ЄС.

Оскільки галузь електронної комерції швидко розвивається, існує необхідність її постійного реформування та оновлення. Саме тому у грудні 2017 року ECOFIN прийняв нові правила застосування ПДВ до товарів, створених підприємствами, що виробляють товари та надають «не-електронні» послуги у режимі реального часу. Ці правила будуються на існуючій системі, призначеної для електронних послуг, і гарантує, що ПДВ сплачується державі, де мешкає кінцевий споживач. Відповідно до тверджень Європейської комісії, новий пакет правил ЄС щодо ПДВ може зменшити витрати на дотримання для підприємств, які продають декілька країн-членів ЄС через Інтернет-портالي, до 95 %. Варто наголосити на чотирьох основних елементах:

1. Починаючи з 2021 року, усі компанії, діяльність яких не врегульована чинними правилами, що поширюються на «електронні послуги», які продають товари та надають послуги, своїм користувачам у режимі реального часу, матимуть змогу керувати своїми податковими зобов'язаннями у ЄС через єдиний портал, налаштований на зручну (рідну) мову. Наразі реєстрація ПДВ є обов'язковою у кожній країні – члені Європейського Союзу, до якої компанія прагне продати товар. Ця система функціонує для продажів електронних послуг.

2. У той же час, існуючі пільги по сплаті ПДВ при імпорті невеликих партій товару, ціною не більш 22€ з-за меж ЄС будуть скасовані.

3. Торгівельні майданчики, які функціонують у режимі реального часу, будуть відповідальні за забезпечення збирання ПДВ під час здійснення продажів на їх платформах компаніями, розташованими поза межами ЄС, до споживачів з ЄС. До цього ж входить продаж товарів, що вже зберігаються компаніями не з країн-членів ЄС у складських приміщеннях на території ЄС.

4. З 1 січня 2019 року, правила нарахування ПДВ для нових підприємств, малого бізнесу та МСП, що продають товари у режимі онлайн у країнах-членах ЄС будуть спрощені, шляхом нарахування ПДВ на транскордонні продажі, нижче за 10,000€ на рік, відповідно до правил держави, у якій розташоване таке підприємство. Нові правила створені для задоволення двох основних цілей: спрощення податкових зобов'язань для онлайн-трейдерів та забезпечення, нарахування податку державі-члену споживання. Той факт, що вони були прийняті протягом одного року,

підкреслює важливість, яку держави-члени приділяють необхідності адаптації податкових правил для забезпечення цифрової економіки. Хоча основні принципи були прийняті Радою, існує необхідність у проведенні значної роботи для узгодження імплементаційних правил, зокрема щодо ролі та обов'язків інтернет-магазинів. Навряд чи це розпочнеться в першій половині року, оскільки Комісія повинна буде скласти відповідні пропозиції після консультацій із зацікавленими сторонами [7].

Показово, що нові правила набуватимуть сили у два етапи. Спочатку буде запропоновано значно більший проміжок для застосування існуючої системи Mini One Stop Shop (MOSS) для телекомунікацій, радіомовлення та електронні послуги, а також спрощення щодо підтвердження, що підприємства потребують для визначення місця розташування своїх клієнтів. Через два роки система (MOSS) для звітування та оплати ПДВ поширюватиметься на всі види послуг (бізнес-споживач), а також на дистанційні продажі товарів. Описана схема дозволяє компаніям здійснювати облік і сплату податку на додану вартість (ЄС) за допомогою єдиного онлайн-порталу, який керується місцевими податковими органами. Підприємства, які не є зареєстрованими в ЄС, але мають реєстрацію ПДВ у державі-члені ЄС, також зможуть скористатися схемою MOSS, використовуючи портал держави-члена реєстрації.

Зазначені нові правила вписуються в «грандіозну схему речей», де ЄС прагне більш рівних умов для постачальників електронної комерції. Іншими ініціативами у цій сфері є правила, які забороняють блокування географічних об'єктів (запобігання онлайн-покупцям доступу до товарів та послуг закупівель та їх придбання з веб-сайту, розташованої в іншій державі-члені) та ініціативи щодо доставки транскордонних посилок, спрямованих на зробити ринок транскордонних посилок більш прозорим та конкурентоспроможним, а також зменшити бар'єри, з якими стикаються споживачі та е-роздрібні торговці при придбанні продуктів в Інтернеті в ЄС.

Як ми вже зазначали вище, Інтернет-магазини, що спрощують дистанційну реалізацію імпортованих товарів за допомогою електронного інтерфейсу (наприклад, ринок, платформа, портал), вважатимуться самостійними постачальниками товарів. Це також стосується всіх дистанційних продажів, здійснених платниками податку, зареєстрованими за межами ЄС, і включає як товари, що імпортуються до ЄС (у зв'язку з конкретною торгівлею), так і товари, які вже знаходяться в ЄС в сховищах (інтернет-магазини чи постачальник) [8]. Наведене дозволяє зробити висновок, що на сучасному етапі розвитку суспільства

процеси віртуалізації не оминули увагою й галузь оподаткування. Як вбачається, така тенденція є позитивною, однак в цій ситуації ми маємо забезпечити не лише якісне правове регулювання податкових відносин у сфері електронної комерції, а й розвивати в Україні нові інноваційні форми та напрямки підприємництва, тим самим збільшуючи обсяг бюджетних надходжень й зміцнюючи економіку.

Висновки. Отже, дослідивши деякі нормативно-правові акти (Податковий кодекс України, Закон України «Про електронну комерцію» тощо), а також новели у законодавстві ЄС по відношенню до електронної комерції, варто зробити такі висновки: поперше, зважаючи на розвиток сучасних технологій та глобалізацію в Україні постає необхідність розробки більш якісного та узгодженого законодавства

у цій сфері; по-друге, зазначимо, що наше національне законодавство наразі ще не може повною мірою орієнтуватися на існуючі європейські правові норми у сфері оподаткування електронної комерції, оскільки Україною було обрано шлях до євроінтеграції, що свідчить про необхідність уніфікації та стандартизації вітчизняного законодавства до європейського; по-третє, у новому законодавстві Європейського Союзу існують певні недоліки, які, на нашу думку, потребують усунення (зокрема, це деталізація правил стосовно постачальників, що не є членами ЄС, які будуть застосовувати нові правила дистанційного продажу товарів з-поза межі ЄС без застосування ОСП, оскільки буде сплачено ПДВ за імпорт, а також ПДВ при дистанційному збуті, що створює можливе подвійне оподаткування).

ЛІТЕРАТУРА

1. Енциклопедія історії України у десяти томах. Київ. Видавництво «Наукова думка», 2004. Т. 2. С. 118.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19>.
3. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 р. № 675-VIII URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19>.
4. Затонацька Т. Г., Мельничук О. Особенности налогообложения субъектов рынка электронной коммерции. Издательско-полиграфический центр «Киевский университет», 2016. №186. С. 16–22.
5. Малініна Н. М. Оподаткування електронного бізнесу в Україні сучасні реалії та перспективи. *Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова*, 2016. №49. С. 152–155.
6. The outlook for global tax policy in 2018 - EY від 2018. URL: [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-2018-global-outlook-for-tax-policy/\\$File/EY-2018-global-outlook-for-tax-policy.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-2018-global-outlook-for-tax-policy/$File/EY-2018-global-outlook-for-tax-policy.pdf).
7. New EU VAT rules simplify VAT for e-commerce від 2018. URL: <https://www.ey.com/gl/en/services/tax/international-tax/alert--new-eu-vat-rules-simplify-vat-for-e-commerce>.
8. Внукова Н.Н. Практика страхового бізнесу. Київ: Либра, 1994. 78 с.

REFERENCES

1. Entsyklopediia istorii Ukrainy u desiaty tomakh. (2004). Kyiv. Vydavnytstvo «Naukova dumka», Vol. 2 [in Ukrainian].
2. Podatkovi kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 r. № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19> [in Ukrainian].
3. Pro elektronnu komertsiiu: Zakon Ukrainy vid 03.09.2015 r. № 675-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19> [in Ukrainian].
4. Zatonatska, T.H., Melnychuk, O. (2016). Osobennosti nalohooblozheniya subiektov rynku elektronnoy komertsyy. Yzdatelsko-polyhrafycheskyi tsentr "Kyeviskyi unyversytet" [in Russian].
5. Malinina, N.M. (2016). Opodatkovannia elektronnoho biznesu v Ukraini suchasni realii ta perspektyvy. *Visnyk ONU imeni I. I. Mechnykova – Bulletin of I. I. Mechnikov ONU*, 49, 152–155 [in Ukrainian].
6. The outlook for global tax policy in 2018 - EY vid 2018. URL: [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-2018-global-outlook-for-tax-policy/\\$File/EY-2018-global-outlook-for-tax-policy.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-2018-global-outlook-for-tax-policy/$File/EY-2018-global-outlook-for-tax-policy.pdf) [in English].
7. New EU VAT rules simplify VAT for e-commerce vid 2018. URL: <https://www.ey.com/gl/en/services/tax/international-tax/alert--new-eu-vat-rules-simplify-vat-for-e-commerce> [in English].
8. Vnukova, N.N. (1994). Praktyka strakhovoho byznesa. Kyev: Lybra [in Ukrainian].

ТОКАРЕВА Е. О.,

кандидат юридических наук, научный сотрудник НИИ правового обеспечения инновационного развития НАПрН Украины

ТИМОЩЕНКОВА Н. В.,

студентка Института подготовки кадров для органов юстиции Украины Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

РЕАЛИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ НАЛОГОВОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА УКРАИНЫ В СФЕРЕ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ

Статья посвящена рассмотрению современного состояния налогового законодательства в сфере электронной коммерции в странах ЕС и Украине. Проанализированы законодательные акты в этой сфере, как на национальном, так и на общеевропейском уровне, рассмотрены новшества в законодательстве Европейского Союза в сфере электронной коммерции. На основании анализа налоговой политики, рынков электронной коммерции, а также динамики роста торговых онлайн площадок, образующих целостную картину понимания электронной коммерции за рубежом и в Украине, определены основные направления совершенствования отечественной политики на этом поприще.

Ключевые слова: электронная коммерция, НДС на электронную коммерцию, электронный бизнес, налог на прибыль от электронной коммерции.

ТОКАРИЕВА К. О.,

PhD, researcher of the Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of National Academy of Law Sciences of Ukraine

ТИМОШЧЕНКОВА Н. В.,

Student of the Yaroslav Mudryi National Law University Personnel Training Institute for the Bodies of Justice of Ukraine

REALITIES AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF UKRAINIAN TAX LEGISLATION IN THE E-COMMERCE FIELD

Problem statement. The main problem in the taxation of e-business in Ukraine is that domestic legislation is not sufficiently relevant to the current state of affairs in the online market of buying and selling goods and services. The dynamics of the development of domestic legislation in the field of e-commerce is not time for the development of e-commerce. That is why the question arises in the development and improvement of domestic legislation in this area, focusing on European legislation, since the European course of Ukraine provides for future globalization of the market within the Commonwealth.

The purpose of this article is to determine the dynamics of the development of electronic trading platforms and to analyze the history of the formation of tax legislation in e-commerce, the current European and Ukrainian tax legislation. This analysis will help and determine the main ways to overcome the problem of regress of the development of domestic tax legislation and the main legislative ways of the development of the regulation of e-commerce taxation.

The object of this study is the set of measures aimed at fighting against tax evasion regulated by a set of normative legal acts.

Analysis of recent research and publications. The noted problem was investigated by such Ukrainian scholars as T. Zatonaktsya, M. N. Malinina and others, while simultaneously paying attention to both Ukrainian and European legislation, which enables to make a more profound comparative analysis of the current situation in the tax area for e-commerce. Most scholars who studied selected topics focus on the need to improve and further national tax legislation development and the implementation of relevant foreign experience.

Article's main body. Due to the globalization processes within the world all the spheres of life become more electrified and integrated into our gadgets. It starts from the online banking systems to selling and trading goods within the Internet. Even the real burdens between states still exist, now the online burdens became erased. More and more goods and services we're able to buy in the Internet. So there is a strong need of legislative regulation of behavior of traders, buyers, taxpayers etc. Thus, we are discovering and observing national Ukrainian tax legislation as well as the European one in order to figure out the main differences and ways of development of the national legislature of taxation of E-commerce. We have grabbed our attention to VAT on E-commerce and E-commerce income tax. We have found out that there is a new tax legislation policy on e-commerce within the EU, we have determined the main ways of work of such legislation.

Conclusions and prospects for development. This investigation of doctrine and current legislature gives the clear vision of the key directions of the further policy development. It was clarified on the step by step implementations and adaptation of the EU tax legislature in e-commerce, developing the system more modern tax administration of e-commerce etc. Also, it worth mentioning that development of the tax systems in several directions simultaneously will make Ukraine more reliable partner and raise the credibility in the international scene.

Keywords: e-commerce, e-commerce VAT, e-business, e-commerce tax, e-commerce income tax.

Токарева К.О., Тимошенко Н.В. Реалії та перспективи розвитку податкового законодавства України у сфері електронної комерції. *Право та інноваційне суспільство* : електрон. наук. вид. 2018. № 2 (11). URL: http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2018/12/Tokareva_Timoshchenkova11.pdf.